

A. C. HOST, robustní klub literárních fotbalistů, prokázal mi v sedmém čísle svého úpravného členského věstníku drobnou pozornost, která mne dojala. P. Kvapil tu velmi učeně rozebral několik slov, která jsem zcela neoficiálně a nenáročně pronesl na požádání p. Pasquiera v Institut Français a nazval je „espritní přednáškou“. Pak mne, jak se sluší, pokropil obvyklou mrtvou vodou, užívanou úspěšně proti všem příslušníkům Devětsilu a jež obsahuje roztok osvědčených výroků pp. Kodíčka a Rutteho, podle kterých každý člen Devětsilu je a priori uměleckým frajerem, snobským ignorantem a nepoctivým chvastounem.

Vše s díky kvitují; k údivu p. Kvapilovu nad tím, že Literární skupina vypadla z mého referátu, podotýkám jen, že jsem chtěl se vyhnout příliš silným výrazům, které na mezinárodním poli Francouzského institutu by byly zněly snad neparlamentně.

K zapeklité poznámce redakce HOSTA prohlašuji, že jsem již požádal výbor Devětsilu o vystavení mocného listu, který mi udělí „pouvoir“ projevovat veřejně své mínění o mladé české literatuře. Po úpěnlivých prosbách mne Devětsil „přijal na milost“ („pouze pro úspěch Vest pocket revue“ a na přímluvu Jana Wericha) a těším se nyní výbornému zdraví.

S úctou Jiří Voskovec

(ReD 1, č. 8, květen 1928)

(Manifestační slovo Svazu literárních a výtvarných dělníků)

Nelikvidovala proletářská poezie, ale likvidovali proletářští poeti.

Pozor, poeti!
Pozor, umělci!
Poeti schopní a licencovaní.
Pište dál pro akademie!
Sbírejte vavříny a věnce,
stuhy a interviewy —
Rozdávejte autografy na japonsku,
žijte se dál umělým vzduchem!
Pozor, umělci!
Vaše Múzy,
vaše talenty,
vaše desky ve štítu chalupy,
STÁTNÍ CENY.
Dělníkům je to v boji s kapitálem úplně jedno,
do jakých cpete verše rozměrů,
jim je to jedno — všechno pro kočku!
Nedivte se,
jste živeni umělou krmičkou,
dýcháte umělý vzduch!
Pozor!
Neklopit!
Sklo!
Opatrně posunovat — vlhko škodí!
Na zdi visí státní vlajka.

At' žije národní bajka.
Bajka o lišce a džbánu,
nemůžeš mít desku,
dokud nejseš v pánu!

Nazdar!

Poeti — proč faleš, když sluší snad jen kotěti?
Což, věčně jen pro pány intelektuály?
Pro fajnsmekry a bibliofily?

Hrejte si, maličtí, hrejte si s akciemi.

Jděte, miláčci, na burzu.

Verhaeren právě stoupá.

Prostím!

Co stojí Ilja Erenburg?

Že Puškin jde dolů?

Haló!

Petrarca — Dante.

První vydání s červenou kaňkou na titulu!

Jediné! Jediné!

Unikát!

Věři snad pánové na monarchy z boží milosti?

Vrhli své kosti do geniální nečnosti.

Proč zvonit monstranci a rolníčkami.

Šašci tohoto světa!

Poezie, poduško hříchu a lenosti.

(S. K. Devětsil.)

Umělé květiny.

Bez vody, louky a oblohy,
pro pány intelektuály!

Když soudruh Wolker
od jinošských spěchal let,
oholil si ráno bradu, odpoledne řek:

Básníku, odejdi! —

Škoda, že to nedořek.

Píšťalce brzo došel dech.

Pískal Majakovskij,

pískal i Jesenin,
oj, oj, — myši nevyplašili,
oj, oj, — píšťalíčku přefoukali...

Že píská falešně?

Nutno jinak špulit hubu,

nutno noty znát?

Šel John Bull přes Taškent,
romanci namontoval na jazzband! (džezbend).

Básníkův límeček a dělnická košile — ostuda!

Než, co dělat? Začneme řemeslo.

Jo, jo, Ferenc —

Není boha a pochcípaly Múzy.

Nutno pracovat pro všechny...

Teď ať švec i básník

počestně živi jsou!

Když básník se už narodí —

tož dobrá, narodil se. —

Na srdci vyroste mu květina,

podá ji světu,

proč by ji nepodal dělníkům?

proč jen jim — inteligentům?

Kolem vás konstrukce fabrik a strojů,
slavík v zahradě, doma deska gramofonu.

Lesy, hory i kulisy

krajiny romantické,

roviny melancholické,

dojímá člověka a vzruší,

má-li však pro to dnes v boji

naladěnou duši. —

Dnes, v době ocele,

ocelový cit!

Hergot, když necejtím v tom nic,

kde smích, či slzu k tomu vzít?

Nám dělníkům z té ocelový básně,

kouká tak jedna pod bradu.

To je zas básnička vod kapitálu.

Vy, armádo papíru!
Vás lehko nadchne oblouk mostu.
Panák žita.
Stanice rádia či kvádr kompostu —
Nám jsou to věci z práce stvořené,
nečpi to poezii — čpi to životem...

Dělníci v továrnách i na polích!
Promluvit chceme několik slov vulgárních
o básníku a umění,
také o řemesle. —
Takovéto slovo
mluvit chystáme se:
Umění zmizí,
ale básníci budou.
Musí být,
musí psát,
aby žili.
Dělník i v šachtě potřebuje vstát,
chce sílu a jasnou tvář k revoluci.
Pracujeme pro dělníky — řekněme si!
Kašleme na estéty.
Na červeň falešného studu,
na protekci a na přímmluvu,
 pryč s génii,
neplatí úsměvy prostitutky Múzy.
Platí práce — řemeslo a dobré výrobky.
Proč desky z mramoru a pomníky?
Jaképak umění,
když dovedeš to, Františku.
Postavit hlavu na špičku ze slov či z kamení?
Vy pracující kladivem i pluhem!
Poslechněte nás,
spolu robít budem dobrý ráz.
Slovem i kladivem za lepší zítřek.
Do boje!

Slovem i pro odpočinek Váš, soudruzi.
Pro více klidu.
Duch Váš ať nespí.
Čtete a berte výrobky řemeslníků.
Vyrábíme ne pro potěšení
literárních estétů,
kritiků a pro umění.
Ať žije řemeslná práce!
Pro všechny pracující
a s kapitálem bojující.
Jím pro sílu i vyražení.
Ať žije slovo posilnění.
Do boje za lepší zítřek,
za zítřek proletariátu,
za svobodu světa.
Pro válku válce, dělníci!
Soudruzi básníků!